

Univerzita třetího věku.

Téma : Exekuční a vykonávací řízení

Přednášející : JUDr. Tomáš Pohl, katedra občanského práva

I. Základní pojmy :

Rozlišujeme mezi vykonávacím a exekučním řízením. Vykonávací řízení je upraveno v části šesté zákona č. 99/1963 Sb., (občanský soudní řád- dále jen OSŘ) a exekuční řízení v zákoně č. zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) – dále jen EŘ .

V čem se v základních rysech tyto právní úpravy shodují :

- Cílem je chránit právo přiznané v soudním nebo jiném řízení či jiným způsobem tomu, komu bylo právo přiznáno, a to proti vůli toho, kdo má na tomto základě plnit.
- Právo je přiznáno v titulu pro výkon rozhodnutí . Ten se v exekučním řízení nazývá exekuční titul. Ten se ale týká jen případu, kdy je uloženo něco plnit , něco vykonat nebo se něčeho zdržet. To znamená, že titul musí být ve všech případech vykonatelný- viz další výklad.
- V obou řízeních se jeho účastníci nazývají oprávněný a povinný
- V případě výkonu rozhodnutí (exekuce) na nepeněžitě plnění (viz výklad) není dáno nikomu právo volby, protože způsob je dán zákonnou úpravou

V čem se základních rysech tyto právní úpravy liší :

- Vykonatelný titul vykonává soud a exekuční titul vykonává exekutor namísto soudu. To znamená, že oprávněný z titulu má právo volby, kam se obrátit.
- U soudu návrh na výkon rozhodnutí podléhá povinnosti platit soudní poplatek. Exekuce není zpoplatněna, ale exekutorovi náleží odměna vypočítaná podle zvláštních předpisů. To zásadně neplatí jako v případě soudního poplatku předem oprávněný, ale zásadně ji platí povinný.
- Soud rozhoduje o nařízení výkonu rozhodnutí usnesením proti němuž je sice odvolání přípustné, ale jen za podmínek stanovených v zákoně. Exekutor vydává exekuční příkaz vůči které nejsou přípustné opravné prostředky, ale jiná obrana – viz výklad
- Z výčtu titulů dle § 274 OSŘ nemůže soud vykonávat všechny a rovněž tak i exekutor – viz výklad
- V případě výkonu rozhodnutí (exekuce) na peněžitě plnění (viz výklad) musí volit ze způsobů uvedených v zákoně oprávněný a naproti tomu exekutor volí způsob bez návrhu

II. Zásady řízení .

V obou řízeních je nutno dodržovat procesní zásady, a to :

- Zásadu přiměřenosti, tj. že volba způsobu (exekuce) na peněžitě plnění musí odpovídat tomu, co se má vykonávat- viz výklad

- Zásadu ochrany a obrany povinného, kdy povinný může užít procesní prostředky, které buď výkon (exekuci) ze zákona vylučují nebo je může užít povinný svým procesním úkonem na svou obranu- viz výklad

Vedle toho samozřejmě je nutno „ctít“ obecné procesní zásady jako je právo na spravedlivý proces, volného hodnocení důkazů atd.- výklad bude podán

III. Průběh řízení :

a) Soudní výkon :

- Návrh oprávněného doložený titulem, kdy řízení je zahájeno doručením návrhu soudu
- Pokud návrh nemá náležitosti, soud povinně vyzve oprávněného k nápravě. Není -li vyhověno řízení končí odmítnutím návrhu. Kdy přichází v úvahu zamítnutí návrhu bude vysvětleno
- Zaplacení soudního poplatku
- Nařízení výkonu rozhodnutí usnesením soudu. Účinky doručení tohoto usnesení povinného budou vysvětleny.
- Pokud není úspěšně podá podáno odvolání povinným, po právní moci usnesení se výkon rozhodnutí provádí.
- Poznámka: Věcně příslušný k řízení je okresní soud, který se v rámci místní příslušnosti řídí údaji o povinném. Bude vysvětleno

Možné zásahy do řízení :

- Zastavení řízení z důvodu podle § 268 OSŘ- bude vysvětleno
- Odklad výkonu rozhodnutí z důvodu dle § 266 OSŘ
- Skončení řízení mimo zastavení řízení- bude vyloženo

b) Exekuce:

- Doručení návrhu vybranému exekutorovi a to zatím libovolnému
- Exekutor může návrh odmítnout, jen je- li podjatý (bude vysvětleno)
- Zkoumání návrhu exekutorem podobně jako zkoumání soudem s možností odmítnutí návrhu
- Zaslání návrhu soudu podle sídla exekutora . Soud návrh znovu prozkoumá. Shledá-li, že je v pořádku, pověří exekutora výkonem funkce. Není-li tomu tak, vrátí exekutorovi návrh se závaznými pokyny
- U peněžitého plnění exekutor poté, co se ujme funkce zjišťuje majetek způsobem upraveným v zákoně – bude vysvětleno
- Exekutor запиše exekuci do rejstříku exekucí
- Po pověření funkcí exekutor vyrozumí exekutor povinného podle § 44 EŘ o zahájení exekuce. Účinky doručení jsou obsaženy v § 44a EŘ- bude vysvětleno
- Exekutor vyzve povinného k dobrovolnému plnění (at' jde o peněžité nebo nepeněžité plnění) se stanovením lhůty - § 46 EŘ- bude vysvětleno. Ve výzvě se má povinný dozvědět, kolik ho to stát. Výhoda povinného bude vysvětlena.
- Není-li ve lhůtě plněno dobrovolně, vydá exekutor exekuční příkaz dle § 47 47 až § 49 EŘ- bude vysvětleno.
- Zvlášť a odlišně od OSŘ je v § 54 upraven odklad exekuce- bude vysvětleno

IV . Výkon rozhodnutí na peněžité plnění:

Podrobněji budeme hovořit jen o těchto způsobech :

a) Srážky ze mzdy a jiných příjmů :

- Podstatou je prikázání pohledávky, kterou má zaměstnanec vůči zaměstnavateli ze závislé činnosti či jde o pohledávku z veřejných zdrojů (např. důchod)
- Musí se zásadně jednat o opakované plnění
- Do řízení vedle povinného přistupuje ještě třetí- poddlužník, to je plátce mzda či jiného příjmu
- Povinný je chráněn institutem tzv. nezabavitelných položek – bude vysvětleno
- Pokud poddlužník neplní , může oprávněný vůči němu podat poddlužnickou žalobu – bude vysvětleno.

Exekuce nemá pro to zvláštní právní úpravu.

b) Prikázání pohledávky :

- Jsou tu tři druhy pohledávek : u peněžního ústavu, u jiného poddlužníka a jiné pohledávky – postižení jiných majetkových práv (bude vysvětleno)
- EŘ má v § 64 zvláštní ustanovení o postižení pohledávek povinného z průmyslového vlastnictví
- U pohledávek z účtu povinného zavedl zákon tzv. chráněný účet povinného (§ 304 c až 304e OSŘ – bude vysvětleno

c) Prodej movitých věcí

- Co je movitá a nemovitá věc
- Které movité věci nelze zpeněžit- bude vyloženo
- Výjimka pro „zranitelné osoby“ podle § 67 EŘ
- Soupis věci včetně tech, které se nenacházejí u povinného
- Prodej v dražbě včetně elektronické dražby
- Obrana třetí osoby proti prodeji její věci – vylučovací žaloba a postup exekutora při vyškrtnutí věci podle § 68 EŘ

d) Výkon rozhodnutí týkající se nemovité věci

- Podstata správy nemovité věci
- Podstata zpeněžení nemovité věci- zejména rozdíly při prodeji mezi movitou a nemovitou věcí

e) Postižení závodu- jen stručný výklad

f) Pozastavení řídicího oprávnění podle § 71 EŘ- u soudního výkonu to nelze

g) Soudcovské a exekutorské zástavní právo

V Výkon rozhodnutí na nepeněžitě plnění

- a) Řídí se OSŘ – EŘ nemá zvláštní úpravu.
- b) Zvláštností je, že u každého výkonu (exekuce) se současně u nákladů řízení užijí i ustanovení o peněžitém výkonu (exekuci)

c) Vyklizení

- povinná výzva soudu k dobrovolnému vyklizení před provedením výkonu
- čeho a jakých osob se vyklizení týká
- návaznost na výkon rozhodnutí (exekuci) družstevního podílu v SBD- bude vyloženo
- jak je to s bytovou náhradou ?

d) odebrání věci

- možnost i osobní prohlídka
- jak postupovat, když věc má u sebe někdo jiný než povinný

e) Rozdělení společné věci

- Vysvětlení pojmu spoluvlastnictví a jeho zrušení podle občanského zákoníku
- Zvláštní postavení účastníků řízení- kdo je povinný a kdo je oprávněný
- Jakým způsobem se věc rozdělí

f) Provedení prací a výkonů

- proč prací a proč výkon
- co je zastupitelné plnění a jak se vykonává
- jak se vykonává nezastupitelné plnění
- jaký je postup v případě, kdy povinný následně po splnění způsobí změnu stavu

g) Výkon rozhodnutí (exekuce) v případě společného jmění manželů

- účet u banky
- obrana druhého manžele proti soupisu jeho výlučného majetku

h) Vazba výkonu rozhodnutí (exekuce) na insolvenční řízení